

EUROPOS PARLAMENTAS

2009 - 2014

Plenarinio posėdžio dokumentas

A7-0161/2010

17.5.2010

*****I**
PRANEŠIMAS

dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Europos Žemės stebėjimo programos (GMES) ir jos pradinių praktinių veiksmų 2011–2013 m.

(COM(2009)0223 – C7-0037/2009 – 2009/0070(COD))

Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komitetas

Pranešėjas: Norbert Glante

Procedūrų sutartiniai ženklai

- * Konsultavimosi procedūra
balsavusių narių balsų dauguma
 - **I Bendradarbiavimo procedūra (pirmasis svarstymas)
balsavusių narių balsų dauguma
 - **II Bendradarbiavimo procedūra (antrasis svarstymas)
balsavusių narių balsų dauguma pritariama bendrajai pozicijai visų Parlamento narių balsų dauguma atmetama arba taisoma bendroji pozicija
 - *** Pritarimo procedūra
visų Parlamento narių balsų dauguma, išskyrus EB sutarties 105, 107, 161 ir 300 straipsniuose bei ES sutarties 7 straipsnyje numatytus atvejus
 - ***I Bendro sprendimo procedūra (pirmasis svarstymas)
balsavusių narių balsų dauguma
 - ***II Bendro sprendimo procedūra (antrasis svarstymas)
balsavusių narių balsų dauguma pritariama bendrajai pozicijai visų Parlamento narių balsų dauguma atmetama arba taisoma bendroji pozicija
 - ***III Bendro sprendimo procedūra (trečiasis svarstymas)
balsavusių narių balsų dauguma pritariama bendram tekstui
- (Procedūra pasirenkama atsižvelgiant į Komisijos pasiūlytą teisinį pagrindą.)

Teisės akto pakeitimai

Parlamento pakeitimų tekstas paryškinamas ***pusjuodžiu kursyvu***. Iš dalies keičiančiuose aktuose esamos nuostatos tekstas, kurio Komisija nepakeitė, bet nori keisti Parlamentas, paryškinamas pusjuodžiu šriftu. Parlamento išbrauktos šio teksto dalys žymimos laužtiniais skliaustais: [...]. Paryškinimas *paprastu kursyvu* parodo atitinkamiems skyriams tas teisės akto projekto vietas, kurias siūloma taisyti rengiant galutinį tekstą (pvz., tekste tam tikra kalba paliktas akivaizdžias klaidas ar praleistas vietas). Pasiūlytiems tokio pobūdžio pataisymams reikalingas atitinkamų skyrių sutikimas.

TURINYS

	Psl.
EUROPOS PARLAMENTO TEISĖKŪROS REZOLIUCIJOS PROJEKTAS	5
AIŠKINAMOJI DALIS	25
BIUDŽETO KOMITETO NUOMONĖ.....	26
APLINKOS, VISUOMENĖS SVEIKATOS IR MAISTO SAUGOS KOMITETO NUOMONĖ	35
PROCEDŪRA.....	40

EUROPOS PARLAMENTO TEISĖKŪROS REZOLIUCIJOS PROJEKTAS

dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Europos Žemės stebėjimo programos (GMES) ir jos pradinių praktinių veiksmų 2011–2013 m. (COM(2009)0223 – C7-0037/2009 – 2009/0070(COD))

(Įprasta teisėkūros procedūra: pirmasis svarstymas)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos pasiūlymą Europos Parlamentui ir Tarybai (COM(2009)0223),
 - atsižvelgdamas į EB sutarties 251 straipsnio 2 dalį ir 157 straipsnio 3 dalį, pagal kuriuos Komisija pateikė pasiūlymą Parlamentui (C7-0037/2009),
 - atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą Europos Parlamentui ir Tarybai „Lisabonos sutarties įsigaliojimo poveikis šiuo metu vykdomoms tarpinstitucinėms sprendimų priėmimo procedūroms“ (COM(2009)0665),
 - atsižvelgdamas į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 3 dalį ir 189 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į 2010 m. sausio 20 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę,
 - atsižvelgdamas į 2010 m. gegužės 5 d. Tarybos atstovo laiške priimtą įsipareigojimą pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 294 straipsnio 4 dalį patvirtinti Parlamento poziciją,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 55 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto pranešimą ir Biudžeto komiteto ir Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto nuomones (A7-0161/2010),
1. priima pirmuoju svarstymu savo poziciją, kuri išdėstyta žemiau;
 2. ragina Komisiją dar kartą perduoti klausimą svarstyti Parlamentui, jei ji ketina pasiūlymą keisti iš esmės arba pakeisti jį nauju tekstu;
 3. paveda Pirmininkui perduoti Parlamento poziciją Tarybai, Komisijai ir nacionaliniams parlamentams.

PARLAMENTO PAKEITIMAI*

dėl Komisijos pasiūlymo dėl

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO (ES) NR. .../2010

dėl Europos Žemės *stebėsenos* programos (GMES) ir jos pradinių praktinių veiksmų 2011–2013 m.

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 189 straipsnį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę²,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros³,

kadangi:

- (1) 2001 m. birželio 15–16 d. susitikime Geteborge Europos Vadovų Taryba sutarė dėl darnaus vystymosi strategijos, kuria siekiama įgyvendinti tarpusavyje susijusią ekonominę, socialinę ir aplinkos politiką, taip pat papildė Lisabonos procesą aplinkos aspektu.
 - (2) Rezoliucijoje dėl Europos kosmoso politikos⁴, 2007 m. gegužės 21 d. priimtoje ketvirtame bendrame jungtiniame Europos Sąjungos Tarybos ir Europos kosmoso agentūros tarybos posėdyje ministrų lygiu („Kosmoso taryba“, įkurta pagal Europos bendrijos ir Europos kosmoso agentūros pagrindinio susitarimo 8 straipsnio 1 dalį⁵), Taryba pripažino faktinį ir galimą su kosmosu susijusios veiklos indėlį į Lisabonos augimo ir užimtumo strategijos įgyvendinimą, teikiant technologijas ir paslaugas besiformuojančiai Europos žinių visuomenei ir prisidedant prie Europos sanglaudos, ir pabrėžė, kad veikla kosmose yra esminis šios darnaus vystymosi strategijos elementas.
- (2a) Rezoliucijoje „Europos kosminės erdvės politikos plėtojimas“, 2008 m. rugsėjo 26 d. priimtoje penktame bendrame jungtiniame Europos Sąjungos Tarybos ir Europos**

* Politiniai pakeitimai: naujas ar pakeistas tekstas *pusjuodžiu kursyvu*, o išbrauktas tekstas nurodomas simboliu ■.

¹ 2010 m. sausio 20 d. nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

² ... nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

³ ... Europos Parlamento pozicija.

⁴ OL C 136, 2007 6 20, p. 1.

⁵ OL L 261, 2004 8 6, p. 64.

kosmoso agentūros tarybos posėdyje ministrų lygiu pabrėžiamas poreikis parengti tinkamus ES instrumentus ir finansavimo schemas, atsižvelgiant į kosminės erdvės sektoriaus specifiką, poreikį stiprinti šio sektoriaus ir jo pramonės konkurencingumą bei būtinybę turėti subalansuotą pramonės struktūrą; ir sudaryti sąlygas tinkamoms ilgalaikėms Sąjungos investicijoms į su kosmine erdve susijusius mokslinius tyrimus ir tvarių kosminių įrenginių veikimą siekiant naudoti Europai bei jos piliečiams, visų pirma atsižvelgiant į visas su kosmine erdve susijusios politikos pasekmes kitoje finansinėje perspektyvoje.

- (2b) *2008 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento rezoliucijoje dėl Europos kosmoso politikos: Europa ir kosmosas pabrėžiama būtinybė rasti atitinkamas ES priemones ir Europos kosmoso politikos finansavimo schemas, kuriomis naudojantis būtų galima papildyti pagal Septintąją bendrąją mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros ir demonstracinės veiklos programą (2007–2013 m.) skiriamas lėšas, kad skirtingi ekonomikos veikėjai galėtų planuoti ilgalaikius veiksmus vidutiniu ir ilguoju laikotarpiu ir pabrėžiama, kad rengiant kitą finansinę perspektyvą reikėtų atsižvelgti į tinkamas ES priemones ir finansavimo schemas, siekiant užtikrinti ilgalaikes Sąjungos investicijas į mokslinius tyrimus kosmoso srityje ir tvarių kosmoso taikymo būdų naudojimą teikiant naudą Europai ir jos piliečiams.*
- (3) *Globali aplinkos ir saugumo stebėsenos sistema (GMES) yra Žemės stebėsenos iniciatyva, pateikta Europos Sąjungos ir įgyvendinama bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis ir Europos kosmoso agentūra. Jos pagrindinis tikslas yra kontroliuojant Europos Sąjungai teikti informacines paslaugas, kurių dėka bus sudaryta galimybė naudotis tiksliais aplinkos ir saugumo sričių duomenimis ir kurios yra skirtos vartotojų poreikiams tenkinti. Tuo pačiu metu ją taikant turėtų būti galima geriau būti panaudojamos inovacijų politikos galimybės pramonėje, mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros galimybės – Žemės stebėjimo srityje. GMES turėtų būti, be kita ko, pagrindinis paramos biologinės įvairovės bei ekosistemų valdymui ir klimato kaitos švelninimui bei prisitaikymui prie jos įrankis.*
- (4) *Siekiant GMES tvaraus įgyvendinimo tikslo būtina koordinuoti įvairių su GMES susijusių partnerių veiklą ir suplanuoti, pradėti bei teikti naudotojų poreikius tenkinančias paslaugas ir sukurti, įsteigti bei turėti veikiančius stebėjimo pajėgumus, atitinkančius naudotojų reikalavimus, nepažeidžiant atitinkamų nacionalinių ir Europos saugumo reikalavimų.*
- (4a) *Taigi GMES komitetas turėtų padėti Komisijai užtikrinti Europos Sąjungos, valstybių narių ir tarpvalstybinių agentūrų indėlį į GMES koordinavimą geriausiai išnaudodamas esamus pajėgumus ir nustatydamas trūkumus, kuriuos reikėtų pašalinti Sąjungos lygmeniu. Jis taip pat turėtų padėti Komisijai stebėti nuoseklų GMES programos įgyvendinimą. Jis turėtų stebėti politikos raidą ir sudaryti galimybes keistis su GMES susijusia gerąja patirtimi.*
- (4b) *GMES yra naudotojų valdoma programa, taigi būtinas nuolatinis ir veiksmingas naudotojų dalyvavimas, ypač nustatant ir įteisinant paslaugos teikimo reikalavimus. Siekiant padidinti jos vertę naudotojams, jų indėlis turėtų būti aktyviai skatinamas nuolat konsultuojantis su galutiniais viešojo ir privataus sektoriaus naudotojais. Taip*

pat turėtų būti įsteigta speciali institucija („Naudotojų forumas“) siekiant, kad būtų lengviau nustatyti naudotojų reikalavimus, patikrinti paslaugos atitiktį reikalavimams ir koordinuoti GMES programą su jos viešaisiais naudotojais.

- (4c) *Komisija, kuriai turėtų padėti GMES komitetas, turėtų būti atsakinga už GMES saugumo politikos įgyvendinimą. Šiuo tikslu turėtų būti įsteigta speciali GMES komiteto grupė („Saugumo taryba“).*
- (4d) *Siekdama nustatyti sistemą, pagal kurią būtų užtikrinama galimybė atvirai naudotis visa informacija, gauta teikiant GMES paslaugas, ir duomenimis, surinktais naudojantis GMES infrastruktūra, suteikiant būtiną informacijos, gautos teikiant GMES paslaugas, ir duomenų, surinktų naudojantis GMES infrastruktūra, apsaugą, Komisija pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį turėtų būti įgaliota priimti deleguotuosius teisės aktus, susijusius su GMES naudotojų registravimu ir licencijavimo sąlygomis ir su apribojimu naudotis GMES duomenimis ir informacija, atsižvelgiant į duomenų, reikalingų GMES, teikėjų duomenis ir informacijos politiką ir nepažeidžiant nacionalinių taisyklių ir procedūrų, taikomų valstybės kontroliuojamai kosmoso ir in situ infrastruktūrai. Itin svarbu, kad parengiamojo darbo metu Komisija atitinkamai konsultuotųsi, taip pat ir ekspertų lygmeniu.*
- (4e) *Siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento ir deleguotųjų teisės aktų, priimtų remiantis šiuo reglamentu, įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai pagal deleguotuosiuose teisės aktuose nustatytas sąlygas ir kriterijus priimti konkrečias priemones, susijusias su apribojimu naudotis informacija, gauta teikiant GMES paslaugas, ir duomenimis, surinktais naudojantis GMES infrastruktūra, taip pat ir atskiras priemones atsižvelgiant į tam tikros informacijos ir duomenų slaptumą. Įgyvendinimo įgaliojimai taip pat turėtų būti suteikti Komisijai tam, kad ji koordinuotų valstybių narių savanoriškus įnašus ir galimą sąveiką su atitinkamomis nacionalinėmis, Europos Sąjungos ir tarptautinėmis iniciatyvomis siekiant nustatyti maksimalių subsidijų bendro finansavimo dalį, priimti priemones, pagal kurias nustatomi techniniai reikalavimai, kad būtų užtikrinama GMES kosmoso komponentui skirtos programos sistemos kontrolė ir vientisumas, kontroliuojama prieiga prie technologijų, kurios užtikrina GMES kosmoso komponentui skirtos programos saugumą, ir šios technologijos būtų tvarkomos, ir priimti GMES metinę darbų programą.*

Remiantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 291 straipsniu, valstybių narių vykdomos kontrolės, kai Komisija vykdo įgyvendinimo įgaliojimus, mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai nustatomi iš anksto reglamente, priimtame pagal įprastą teisėkūros procedūrą. Kol bus priimtas naujas reglamentas, toliau taikomas 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimas 1999/468/EB, nustatantis Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką¹, išskyrus reguliavimo procedūrą su tikrinimu, kuri netaikoma.

¹ O L L 184, 1999 7 17, p. 23.

- (4f) *Kadangi GMES grindžiama ES, **Europos kosmoso agentūros (EKA) ir valstybių narių partneryste, Komisija turėtų stengtis tęsti neseniai su EKA ir valstybėmis narėmis, turinčiomis atitinkamą kosminę erdvę, pradėtą dialogą.***
- (5) GMES paslaugos reikalingos siekiant sudaryti geresnes privataus sektoriaus nuolatinio naudojimosi informacijos šaltinius galimybes ir taip padėti įsitvirtinti rinkoje pridėtinę vertę kuriantiems paslaugų teikėjams, iš kurių dauguma yra mažos ir vidutinės įmonės (MVĮ).
- (6) GMES apima sistemos kūrimo ir praktinius veiksmus. Kalbant apie praktinius veiksmus, Trečioji Kosmoso taryba 2005 m. lapkričio 28 d. priimtose gairėse palaikė GMES priemonių įgyvendinimą etapais, remiantis aiškiai nustatytais prioritetais, pradedant trijų skubių paslaugų tipų – reagavimo į ekstremalias situacijas, žemės paviršiaus ir jūros stebėsenos paslaugų – teikimo organizavimu.
- (7) Pirmieji reagavimo į ekstremalias situacijas ir žemės paviršiaus stebėsenos paslaugų teikimo praktiniai veiksmai buvo finansuojami kaip parengiamieji veiksmai pagal 2002 m. birželio 25 d. Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento (toliau – Finansinis reglamentas) 49 straipsnio 6 dalies b punktą¹.
- (8) Be parengiamųjų veiksmų, finansuotų pagal kosmoso teminę sritį, įtrauktą į **2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos Sprendimą Nr. 1982/2006/EB dėl Septintosios bendrosios Europos bendrijos mokslinių tyrimų, technologijų plėtros ir demonstracinės veiklos 2007–2013 m. programos**² (toliau – Septintoji bendroji programa), **Europos Sąjungos** veiksmai yra būtini 2011–2013 m. laikotarpiu, siekiant užtikrinti parengiamųjų veiksmų tęstinumą ir organizuoti ilgalaikį praktinių paslaugų teikimą pakankamai techniniu požiūriu išvystytose srityse, kuriose įrodyta galimybė plėtoti susijusias į naudotojus orientuoto sektoriaus paslaugas ■ .
- (9) Savo 2008 m. lapkričio 12 d. komunikate „Globali aplinkos ir saugumo stebėsenos sistema (GMES). Mums rūpi saugesnė planeta“ Komisija pabrėžė savo požiūrį į GMES valdymą ir finansavimą ir pažymėjo savo ketinimus deleguoti techninį GMES įgyvendinimą specializuotoms struktūroms, įskaitant Europos kosmoso agentūrą, kurios padėtis ir kompetencija yra unikalios, GMES kosmoso komponentui įgyvendinti.
- (9a) ***Komisija, jei įmanoma, GMES paslaugų techninio įgyvendinimo koordinavimą turėtų patikėti kompetentingoms Europos arba tarpvyriausybiniams institucijoms, pavyzdžiui, Europos aplinkos agentūrai (EEA) ir Europos vidutinio laikotarpio orų prognozių centrui (angl. ECMWF).***
- (10) Siekiant nustatyti ir koordinuoti turimus **Europos Sąjungos** ir valstybių narių pajėgumus, kad būtų geresnė parengtis stichinėms nelaimėms ir žmonių sukeltoms katastrofoms, reagavimas į jas ir atstatymas po šių katastrofų, kurios dažnai turi neigiamą poveikį aplinkai, reikalingos praktinės paslaugos ekstremalių situacijų

¹ OL L 248, 2002 9 16, p. 1.

² OL L 400, 2006 12 30, p. 1.

valdymo ir humanitarinės pagalbos srityse. Kadangi dėl klimato kaitos ekstremalių situacijų gali daugėti, GMES bus svarbi priemonė **remiant prisitaikymo** prie klimato kaitos **priemones**. Todėl GMES paslaugos turėtų padėti teikti geografinę informaciją siekiant padėti ■ reagavimo į ekstremalias situacijas ir humanitarinės pagalbos srityse.

(11) Žemės paviršiaus stebėsenos paslaugos yra svarbios biologinės įvairovės ir ekosistemų stebėsenai, **remia** klimato kaitos **švelninimo** ir **prisitaikymo** prie jos **priemones**, įvairių išteklių ir politikos sričių, daugelis kurių susiję su gamtine aplinka, valdymui – dirvožemis, vanduo, žemės ūkis, miškai, energetika ir energijos naudojimas, užstatytos teritorijos, rekreacijos zonos, infrastruktūra ir transportas. Praktinės žemės paviršiaus stebėjimo paslaugos, išplėtos bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis, trečiosiomis šalimis Europoje ir partneriais už Europos ribų bei Jungtinėmis Tautomis, reikalingos Europos ir pasauliniu lygmenimis.

(11a) GMES paslaugos jūros aplinkos srityje svarbios remiant integruotus Europos įvykių vandenynuose numatymo ir stebėsenos pajėgumus ir ateityje teikiant esminius su klimatu susijusių kintamųjų duomenis. Jie yra svarbus klimato kaitos stebėsenos, jūros aplinkos stebėsenos ir paramos transporto politikai elementas.

(11b) Atmosferos stebėsenos paslaugos svarbios stebint oro kokybę, atmosferos chemines savybes ir sudėtį. Jos yra svarbus klimato kaitos stebėsenos ir būsimo esminių su klimatu susijusių kintamųjų duomenų teikimo elementas. Būtina nuolat ir regioniniu bei pasaulio lygmenimis teikti informaciją apie atmosferos būklę.

(11c) Saugumo paslaugos yra svarbi GMES iniciatyvos dalis. Europai bus naudinga naudotis kosmoso ir in situ erdve remiant paslaugų, kurios padeda įveikti sunkumus, su kuriais Europo susiduria saugumo srityje, ypač sienų kontrolės, jūrų priežiūros ir paramos ES išorės veiksmams srityse, įgyvendinimą.

(11d) Klimato kaitos stebėsenai turėtų sudaryti galimybes prisitaikyti prie jos padarinių ir juos sušvelninti. Ypač ji turėtų prisidėti renkant esminius su klimatu susijusių kintamųjų duomenis, atliekant klimato analizę ir prognozę dėl atitinkamo prisitaikymo ir švelninimo priemonių masto bei teikiant tam tikras paslaugas.

(12) Praktinių paslaugų teikimas, finansuojamas pagal šį reglamentą, priklauso nuo galimybės naudotis duomenimis, surinktais naudojantis kosmoso infrastruktūra ir oro, jūros ir antžeminiiais įrenginiais bei stebėjimo programomis („in situ infrastruktūra“). Todėl **visiškai laikantis subsidiarumo ir proporcingumo principų** turėtų būti užtikrinta galimybė naudotis **reikiamais** duomenimis, o prireikus turėtų būti remiamas duomenų **in situ** rinkimas, **galimai** papildant **esamus Europos Sąjungos** ir nacionalinius veiksmus. ■ Reikia užtikrinti nuolatinę paslaugų teikimo **stebėjimo** infrastruktūrą **in situ** ir kosminėje erdvėje, įskaitant pagal EKA GMES kosmoso komponento programą (kontrolės misijos) specialiai sukurtą GMES skirtą kosmoso infrastruktūrą. Pirmieji kontroliniai palydovai pradės praktinių veiksmų etapą **2012 m.**

(13) Komisija turėtų užtikrinti su GMES susijusių mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros, **ES** įnašo į GMES pradinis praktinius veiksmus, GMES partnerių veiklos ir jau esančių struktūrų, pavyzdžiui, Europos duomenų centrų, papildomumą.

- (14) GMES pradiniai praktiniai veiksmai turėtų būti įgyvendinami nuosekliai su kitų **Europos Sąjungos** sričių politika, priemonėmis ir veiksmais, visų pirma su **aplinkos, saugumo**, konkurencingumo ir inovacijų, sanglaudos, mokslinių tyrimų, transporto ir konkurencijos **ir tarptautinio bendradarbiavimo** politika, Europos globalios navigacijos palydovinių sistemų (GNSS) programa ir asmens duomenų apsauga. Be to, GMES **duomenys** turėtų **išlikti suderinami su valstybių narių erdvinės informacijos duomenimis ir** remti erdvinės informacijos **Europos Sąjungoje** infrastruktūros kūrimą, reglamentuojamą 2007 m. kovo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/2/EB, sukuriančios Europos bendrijos erdvinės informacijos infrastruktūrą (INSPIRE)¹. GMES taip pat turėtų papildyti bendrosios aplinkos informacijos sistemą (SEIS) ir **Europos Sąjungos** veiklą reagavimo į ekstremalias situacijas srityje.
- (14a) GMES ir jos pradiniai veiksmai turėtų būti laikomi Europos įnašu kuriant globalią Žemės stebėjimo sistemų sistemą (GEOSS), kurią rengia Žemės stebėjimo grupė (GEO).**
- (15) Europos ekonominės erdvės ir bendruosiuose susitarimuose su šalimis kandidatėmis ir galimomis kandidatėmis numatyta galimybė šiems šalims dalyvauti **Europos Sąjungos** programose. ES nepriklausančių šalių ir tarptautinių organizacijų dalyvavimas turėtų būti galimas sudarius tai numatančius tarptautinius susitarimus.
- (16) Visai GMES pradinių praktinių veiksmų trukmei reikėtų numatyti orientacinio 317 mln. EUR dydžio finansinį paketą, kaip numatyta 2006 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinio susitarimo dėl biudžetinės drausmės ir patikimo finansų valdymo 37 punkte². Yra numatyta, kad šis finansinis paketas bus papildomas **209 milijonais** EUR iš kosmoso temai pagal Septintąją bendrąją programą skirtų lėšų su GMES pradiniais praktiniais veiksmais susijusiems moksliniams tyrimams finansuoti **ir jis bus valdomas vadovaujantis Septintosios bendrosios mokslinių tyrimų programos galiojančiomis taisyklėmis ir sprendimų priėmimo procedūromis. Šie du finansavimo šaltiniai turėtų būti valdomi suderintai siekiant užtikrinti nuoseklią pažangą įgyvendinant GMES programą.**
- (16a) Finansinis paketas dera su 2007–2013 m. finansinės programos 1a išlaidų pakategorės viršutine riba, tačiau 2011–2013 m. 1a išlaidų kategorijos marža yra labai nedidelė; pabrėžia, kad dėl metinių sumų bus sprendžiama kasmetės biudžeto sudarymo procedūros metu, atsižvelgiant į 2006 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinio susitarimo dėl biudžetinės drausmės ir patikimo finansų valdymo³ (TIS) 37 punktą.**
- (16b) Jei įmanoma, finansavimas turėtų būti padidintas, kad dar šios daugiametės finansinės programos (DFP) laikotarpiu kosmoso komponentui galėtų būti skiriami išipareigojimų asignavimai. Konkrečiai tai susiję su A serijos kontrolinių palydovų eksploatavimu, B serijų pradžia ir pagrindinių C serijos kontrolinių palydovų dalių**

¹ OL L 108, 2007 4 25, p. 1.

² OL C 139, 2006 6 14, p. 1.

³ OL C 139, 2006 6 14, p. 1.

įsigijimu.

- (16c) *Taigi atlikdama dabartinės daugiametės finansinės programos laikotarpio vidurio peržiūrą Komisija dar iki 2010 m. pabaigos visame ES biudžete 2007–2013 m. DFP laikotarpiu turėtų numatyti papildomo GMES finansavimo galimybę.*
- (16d) *Papildomo finansavimo, kuris papildytų jau numatytą 107 milijonų EUR sumą, skyrimą šiam reglamentui reikėtų svarstyti atsižvelgiant į diskusijas dėl Europos kosmoso politikos ateities, ypač dėl viešųjų pirkimų ir valdymo.*
- (16e) *Per pirmąjį 2011 m. pusmetį Komisija, atsižvelgdama į derybų dėl 2014–2020 m. DFP rezultatus, taip pat turėtų pateikti ilgalaikę finansavimo strategiją būsimam daugiametės finansinės programos laikotarpiui.*
- (16f) *Rengdama finansinį programavimą Komisija turėtų pasirūpinti, kad būtų užtikrintas duomenų tęstinumas GMES pradinių praktinių veiksmų (2011–2013 m.) vykdymo metu ir jiems pasibaigus ir kad paslaugomis galima būtų naudotis nuolatos ir be apribojimų.*
- (17) Pagal Finansinį reglamentą valstybės narės, ES nepriklausančios šalys ir tarptautinės organizacijos turėtų turėti galimybę finansiškai ar natūra prisidėti prie programų pagal atitinkamus susitarimus.
- (18) *GMES informacija turėtų būti visa atvirai prieinama nepažeidžiant atitinkamų saugumo reikalavimų ir valstybių narių ir kitų organizacijų, teikiančių duomenis ir informaciją GMES, su duomenimis susijusios politikos. To reikia siekiant propaguoti naudojimąsi ir dalijimąsi Žemės stebėjimo duomenimis ir informacija laikantis SEIS, INSPIRE ir globalios Žemės stebėjimo sistemų sistemos (GEOSS) principų. Suteikiant visišką ir atvirą prieigą prie duomenų taip pat reikėtų atsižvelgti į dabar teikiamus komercinius duomenis ir propaguoti Žemės stebėjimo rinkų Europoje stiprinimą, ypač susijusio į naudotojus orientuotų paslaugų sektoriaus, siekiant skatinti ekonomikos augimą ir užimtumą.*
- (18a) *Vadovaujantis 2009 m. saplio 28 d. Komisijos komunikatu „Globali aplinkos ir saugumo stebėsenos sistema (GMES). Su kosmine infrastruktūra susiję uždaviniai ir tolesni veiksmai“ turėtų būti vykdoma atviro naudojimosi visais kontrolinių palydovų duomenimis politika taikant nemokamo licencijavimo ir prieigos internetu sistemą ir atsižvelgiant į saugumo aspektus. Taikant šį metodą siekiama, kad kontrolinių palydovų duomenis galima būtų naudoti kuo didesniai įrenginių skaičiui, ir jis būtų skirtas informacijos, grindžiamos galutiniais naudotojams skirtais Žemės stebėjimo duomenimis, perėmimui skatinti.*
- (19) Pagal šį reglamentą finansuojami veiksmai turėtų būti stebimi ir vertinami, kad juos būtų galima patikslinti.
- (22) Taip pat reikėtų imtis atitinkamų priemonių siekiant užkirsti kelią pažeidimams ir sukčiavimui ir būtinų veiksmų siekiant atgauti prarastas, neteisingai sumokėtas ar neteisingai panaudotas lėšas pagal 1995 m. gruodžio 18 d. Reglamentą (EB, Euratomas)

Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos¹, 1996 m. lapkričio 11 d. Reglamentą (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų² ir 1999 m. gegužės 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1073/1999 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų³.

- (23) Kadangi šio reglamento tikslas – GMES programos ir jos pradinių praktinių veiksmų patvirtinimas – negali būti pakankamu mastu įgyvendintas valstybių narių pastangomis, nes GMES pradiniai praktiniai veiksmai bus atliekami ir visos Europos lygmeniu ir priklausys nuo koordinuoto paslaugų teikimo visose valstybėse narėse, jo įgyvendinimas turi būti koordinuojamas **Europos Sąjungos** lygmeniu ir todėl dėl šių veiksmų masto tikslas geriau pasiektas gali būti **Europos Sąjungos** lygmeniu, **Europos Sąjunga** gali priimti priemones, laikantis subsidiarumo principo, kaip nustatyta Sutarties 5 straipsnyje. Pagal šiame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą, šis sprendimas apima tik tas priemones, kurios yra būtinos nustatytiems tikslams pasiekti, **ypač atsižvelgiant į Komisijos kaip į nacionalinių veiksmų koordinatorės vaidmenį.**

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Dalykas

Reglamentu patvirtinama Europos Žemės **stebėsenos** programa (**Pasaulinė aplinkos ir saugumo stebėsenos sistema**) (toliau – GMES programa) ir jos pradinių praktinių veiksmų **2011–2013 m. laikotarpiu įgyvendinimas.**

2 straipsnis

GMES programa

1. GMES programa grindžiama pagal Sprendimą Nr. 1982/2006/EB (toliau – Septintoji bendroji programa) ir Europos kosmoso agentūros GMES kosmoso komponento programą atliktais moksliniais tyrimais.
2. GMES programą sudaro:
 - (a) paslaugų, kuriomis užtikrinama prieiga prie informacijos **remiant šias sritis**, komponentas (**ne pirmumo tvarka**):

¹ OL L 312, 1995 12 23, p. 1.

² OL L 292, 1996 11 15, p. 2.

³ OL L 136, 1999 5 31, p. 1.

- █
 - atmosferos stebėsenos;
 - █ klimato kaitos *stebėsenos remiant prisitaikymo prie jos ir jos švelninimo politiką*;
 - *ekstremalių situacijų valdymo*;
 - *žemės paviršiaus stebėsenos*;
 - *jūros aplinkos stebėsenos*;
 - *saugumo*;
- (b) kosmoso komponentas, kuriuo užtikrinamas tvarus stebėjimas iš kosmoso a punkte nurodytose *paslaugų* srityse;
- (c) ir in situ komponentas, kuriuo užtikrinami stebėjimai oro, jūros ir antžeminiiais stebėjimo įrenginiais a punkte nurodytose *paslaugų* srityse.

3 straipsnis

GMES pradiniai praktiniai veiksmai 2011–2013 m.

1. GMES pradiniai praktiniai veiksmai bus vykdomi 2011–2013 m. laikotarpiu ir *gali apimti praktinius* veiksmus šiose srityse:
 - (1) *2 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytos paslaugų sritys*;
 - █
 - (3) pagalbos naudotojams įsisavinti paslaugas priemonės;
 - (4) █ duomenų *prieinamumas*;
 - (4a) *parama in situ duomenų rinkimui*;
 - (5) GMES kosmoso komponentas.
2. █ 1 dalyje nurodytų veiksmų tikslai nurodyti priede.

4 straipsnis

Organizacinės priemonės

1. Komisija užtikrina GMES programos veiksmų koordinavimą nacionaliniu, *Europos Sąjungos* ir tarptautiniu lygmeniu, ypač su globalios Žemės stebėjimo sistemų sistemos (GEOS) veikla. *GMES įgyvendinimas ir veikimas grindžiamas Europos Sąjungos ir valstybių narių partneryste laikantis atitinkamų jų taisyklių ir procedūrų. Valstybių narių savanoriškų įnašų ir galimos sąveikos su atitinkamomis nacionalinėmis, Europos Sąjungos ir tarptautinėmis iniciatyvomis koordinavimas vykdomas pagal 11 straipsnio 3a dalyje nustatytą patariamąją procedūrą.*
2. Komisija administruos lėšas, skirtas šiuo reglamentu nustatytiems veiksams finansuoti, pagal Reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 (toliau – Finansinis reglamentas) *ir pagal 11 straipsnio 3 dalyje nustatytą valdymo procedūrą. Ji užtikrins, kad GMES programa papildytų ir derėtų su kitomis Europos Sąjungos politikos sritimis, priemonėmis ir veiksmais, susijusiais visų pirma su aplinkos, saugumo, konkurencingumo ir inovacijų, sanglaudos politika, mokslinių tyrimų (ypač su pagal Septintąją bendrąją mokslinių tyrimų, technologijų plėtros ir demonstracinės veiklos programą vykdomais su GMES susijusiais veiksmais, nepažeidžiant Sprendimo Nr. 1982/2006/EB), transporto ir konkurencijos bei tarptautinio bendradarbiavimo politika, Europos globalios navigacijos palydovinių sistemų (GNSS) programomis, asmens duomenų apsauga ir esamomis intelektinės nuosavybės teisėmis, Direktyva 2007/2/EB (INSPIRE), bendrąja aplinkos informacijos sistema (SEIS) ir Europos Sąjungos veiksmais reagavimo į ekstremalias situacijas srityje.*
 - 2a. *Komisija užtikrina, kad GMES programos – naudotojų teikiamos iniciatyvos – paslaugų specifikacijos atitiktų naudotojų poreikius. Šiuo tikslu ji sukuria skaidrų reguliaraus naudotojų dalyvavimo ir konsultavimosi su jais mechanizmą, kuris padėtų nustatyti naudotojų poreikius Europos ir nacionaliniu lygmenimis. Komisija užtikrina atitinkamų valstybių narių, trečiųjų šalių ir tarptautinių organizacijų viešojo sektoriaus naudotojų koordinavimą. Komisija savarankiškai, pasikonsultavusi su Naudotojų forumu, nustato paslaugoms būtinų duomenų reikalavimus.*
- 3a. **█** *GMES kosmoso komponento techninis koordinavimas ir įgyvendinimas perduodamas Europos Kosmoso agentūrai, prireikus remiantis Europos meteorologinių palydovų eksploatavimo organizacija (EUMETSAT).*
- 3b. *Komisija, jei įmanoma, GMES paslaugų techninio įgyvendinimo koordinavimą turėtų patikėti kompetentingoms Europos arba tarpvyriausybiniams institucijoms.*

4a straipsnis

Paslaugų teikimas

1. *Komisija imasi atitinkamų priemonių siekdama užtikrinti veiksmingą konkurenciją teikiant GMES paslaugas ir skatinti MVĮ dalyvavimą. Komisija palengvina naudojimąsi GMES paslaugų rezultatais siekdama vystyti susijusį į naudotojus orientuotą paslaugų sektorių.*
2. *GMES paslaugos teikiamos decentralizuotai, jei įmanoma, apima Europos lygmeniu esamus valstybių narių kosminių, in-situ ir referencinių duomenų bankus ir pajėgumus taip išvengiant dubliavimosi. Vengiama įsigyti naujus duomenis, kurie dubliuoja esamus šaltinius, nebent naudojimas esamais ar atnaujinamais duomenų rinkiniais yra techniškai neįmanomas arba neekonomiškas.*
3. *Komisija, atsižvelgdama į Naudotojų forumo nuomonę, gali apibrėžti arba įteisinti atitinkamas pagal GMES programą renkamų duomenų sertifikavimo procedūras. Šios procedūros yra skaidrios, patikrinamos ir audituojamos siekiant naudotojui užtikrinti autentiškumą, atsekamumą ir duomenų vientisumą. Komisija užtikrina, kad šios procedūros būtų įgyvendinamos nustatant sutartines sąlygas su GMES paslaugų operatoriais.*
4. *Kiekvienais metais Komisija pateikia ataskaitą apie pasiektus rezultatus įgyvendinant šį straipsnį.*

5 straipsnis

Europos Sąjungos finansavimo formos

1. *Europos Sąjungos finansavimas gali būti ■ tokių teisinių formų:*
 - (-1) *susitarimai dėl įgaliojimų perdavimo;*
 - (1) subsidijos;
 - (2) viešųjų pirkimų sutartys.
2. *Teikiant Europos Sąjungos finansavimą užtikrinama tikra konkurencija, skaidrumas ir lygios galimybės. Kai tai yra pateisinama, Europos Sąjungos subsidijos gali būti teikiamos specialiomis formomis, įskaitant bendrusius partnerystės susitarimus, veiklos bendrą finansavimą ar veiklos subsidijas. Bendrų Europos interesų tikslų siekiančioms įstaigoms veiklos subsidijoms negali būti taikomos finansinio reglamento nuostatos dėl laipsniško finansavimo mažinimo. Subsidijoms nustatoma maksimali bendro finansavimo dalis 11 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka.*
- 2a. *Pasirašius sutartis Komisija teikia ataskaitas apie Europos Sąjungos lėšų skyrimą visiems 3 straipsnio 1 dalyje nurodytiems veiksams ir apie viešųjų pirkimų konkursų vertinimo procesą bei rezultatus ir pagal šį straipsnį sudarytas sutartis.*

6 straipsnis

Trečiųjų šalių dalyvavimas

2 straipsnyje nurodytuose veiksmuose gali dalyvauti šios šalys:

- (1) Europos laisvosios prekybos asociacijos (ELPA) valstybės, kurios yra Europos ekonominės erdvės (EEE) Susitariančiosios šalys, pagal EEE susitarime nustatytas sąlygas;
- (2) šalys kandidatės, taip pat galimos kandidatės, įtrauktos į stabilizavimo bei asociacijos procesą pagal su šiomis šalimis sudarytus bendruosius susitarimus ar Asociacijos sutarties protokolą, laikantis bendrųjų šių šalių dalyvavimo **Europos Sąjungos** programose principų;
- (3) Šveicarijos Konfederacija, kitos 1 ir 2 punktuose nenurodytos trečiosios šalys ir tarptautinės organizacijos pagal Europos Sąjungos su tokiomis trečiosiomis šalimis ar tarptautinėmis organizacijomis sudarytus susitarimus, laikantis EB Sutarties 218 straipsnio, kuriame nustatytos tokių šalių ar organizacijų dalyvavimo sąlygos ir išsamios taisyklės.

7 straipsnis

Finansavimas

1. Finansinis paketas, skiriamas **šio reglamento 3 straipsnio 1 dalyje nustatytoms veiklos priemonėms** įgyvendinti, yra 107 mln. EUR.
2. Kiekvienais metais biudžeto valdymo institucija skiria asignavimus, neviršydama daugiametėje finansinėje programoje nustatytų ribų.
3. Trečiosios šalys ir tarptautinės organizacijos taip pat gali skirti papildomų lėšų GMES programai.

Papildomos lėšos, gautos pagal pirmą pastraipą, laikomos asignuotosiomis pajamomis pagal Finansinio reglamento 18 straipsnį.

8 straipsnis

GMES duomenų ir informacijos politika

1. Duomenų ir informacijos politikos, susijusios su pagal GMES programą finansuojamais veiksmais, tikslai yra šie:
 - (a) skatinimas naudoti ir dalytis GMES informacija ir duomenimis;
 - (b) galimybė atvirai naudotis visa informacija, gauta teikiant GMES paslaugas, ir

duomenimis, surinktais naudojantis GMES infrastruktūra, laikantis atitinkamų *tarptautinių susitarimų*, saugumo reikalavimų *ir licencijavimo sąlygų, įskaitant registravimą ir naudojimo licencijų pripažinimą*;

- (c) Žemės stebėjimo rinkų Europoje stiprinimas (ypač susijusio į naudotojus orientuotų paslaugų sektoriaus) siekiant skatinti ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą;
 - (d) prisidėjimas prie GMES duomenų ir informacijos teikimo tvarumo *ir tęstinumo*;
 - (e) parama Europos akademinėms, *technologijas plėtojančioms ir naujoves diegiančioms* bendruomenėms.
2. *Siekdama nustatyti sistemą, pagal kurią būtų užtikrinama galimybė gauti GMES informaciją ir pasiekti su duomenimis susijusios politikos tikslą, nurodytą 1 dalies b punkte, suteikiant būtiną informacijos, gautos teikiant GMES paslaugas, ir duomenų, surinktų naudojantis GMES infrastruktūra, apsaugą, Komisija pagal 8a straipsnį vadovaudamasi 8b ir 8c straipsniuose nustatytais sąlygomis deleguotuosiuose teisės aktuose gali priimti šias priemones, atsižvelgiant į duomenų, reikalingų GMES, teikėjų duomenis ir informacijos politiką ir nepažeidžiant nacionalinių taisyklių ir procedūrų, taikomų valstybės kontroliuojamai kosmoso ir in situ infrastruktūrai:*
- (a) *GMES naudotojų registravimo ir licencijavimo sąlygų nustatymo priemonės*;
 - (b) *kriterijų, susijusių su apribojimu naudotis informacija, gauta teikiant GMES paslaugas, ir duomenimis, surinktais naudojantis GMES infrastruktūra, nustatymo priemonės.*

8a straipsnis

Delegavimas

1. *Įgaliojimai Komisijai priimti 8 straipsnio 2 dalyje nurodytus deleguotuosius teisės aktus suteikiami iki 2013 m. gruodžio 31 d.*
2. *Komisija, priėmusi deleguotąjį teisės aktą, tuo pačiu metu informuoja apie tai Europos Parlamentą ir Tarybą.*
3. *Įgaliojimai priimti deleguotuosius teisės aktus Komisijai suteikiami laikantis 8b ir 8c straipsniuose nustatytų sąlygų.*

8b straipsnis

Delegavimo atšaukimas

1. *Europos Parlamentas ir Taryba bet kuriuo metu gali atšaukti 8 straipsnio 2 dalyje nurodytą įgaliojimų delegavimą.*
2. *Institucija, pradėjusi vidaus procedūrą, kad galėtų nuspręsti, ar atšaukti įgaliojimų delegavimą, stengiasi prieš priimdama galutinį sprendimą per pagrįstą laikotarpį informuoti kitą instituciją ir Komisiją apie tai, kokie deleguotieji įgaliojimai galėtų būti atšaukti, ir apie galimas atšaukimo priežastis.*
3. *Sprendime dėl atšaukimo nutraukiamas tame sprendime nurodytų įgaliojimų delegavimas. Sprendimas įsigalioja nedelsiant arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų teisės aktų teisėtumui. Jis skelbiamas Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje.*

8c straipsnis

Prieštaravimai dėl deleguotųjų teisės aktų

1. *Europos Parlamentas arba Taryba gali pareikšti prieštaravimus dėl deleguotojo teisės akto per du mėnesius nuo pranešimo dienos.*

Europos Parlamento ar Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviems mėnesiams.

2. *Jei pasibaigus šiam laikotarpiui nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų dėl deleguotojo teisės akto, jis skelbiamas Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje ir įsigalioja jame nurodytą dieną.*

Deleguotasis teisės aktas gali būti paskelbtas Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje ir įsigaliooti prieš pasibaigiant minėtam laikotarpiui, jei Europos Parlamentas ir Taryba pranešė Komisijai, kad neketina pareikšti prieštaravimų.

3. *Jei Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimus dėl deleguotojo teisės akto, jis neįsigalioja. Prieštaravimą pareiškusi institucija nurodo prieštaravimo dėl deleguotojo teisės akto priežastis.*

8d straipsnis

Duomenų ir informacijos politikos ir GMES komponentų ir informacijos saugumo valdymo įgyvendinimo priemonės

1. *Remiantis 8 straipsnio 2 dalies b punkte išdėstytais kriterijais Komisija, laikydama 11 straipsnio 2 dalyje nustatytos reguliavimo procedūros, priima konkrečias priemones, susijusias su apribojimu naudotis informacija, gauta teikiant GMES paslaugas, ir duomenimis, surinktais naudojantis GMES infrastruktūra.*
2. *Komisija užtikrina bendrą GMES komponentų ir paslaugų saugumo koordinavimą*

atsižvelgiant į poreikį prižiūrėti ir suderinti visų jos elementų saugumo reikalavimus nepažeidžiant nacionalinių taisyklių ir procedūrų, taikomų valstybės kontroliuojamai kosmoso ir in situ infrastruktūrai. Ypač Komisija, laikydama 11 straipsnio 2 dalyje nustatytos reguliavimo procedūros, priima priemones, pagal kurias nustatomi techniniai reikalavimai, kad būtų užtikrinama GMES kosmoso komponentui skirtos programos sistemos kontrolė ir vientisumas, kontroliuojama prieiga prie technologijų, kurios užtikrina GMES kosmoso komponentui skirtos programos saugumą, ir šios technologijos būtų tvarkomos, ir priimti GMES metinę darbų programą.

9 straipsnis

Stebėseną ir vertinimą

1. Komisija atlieka 3 straipsnio 1 dalyje nurodytų veiksmų įgyvendinimo stebėseną ir vertinimą.
2. Komisija iki 2012 m. gruodžio 31 d. pateikia tarpinio vertinimo ataskaitą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui bei Regionų komitetui ir vėliausiai iki **2015 m. gruodžio 31 d.** pateikia *ex post* vertinimo ataskaitą.

10 straipsnis

Įgyvendinimo priemonės

1. Komisija priima metinę darbų programą pagal Finansinio reglamento 110 straipsnį ir Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002 90 ir 166 straipsnius¹, laikydama 11 straipsnio 3 dalyje nurodytos **valdymo** procedūros.
2. GMES programos finansavimui skirtos lėšos taip pat gali būti skiriamos padengti išlaidas, susijusias su pasirengimo, stebėsenos, kontrolės, audito ir vertinimo veikla, kuri tiesiogiai būtina GMES programai valdyti ir jos tikslams pasiekti, ir visų pirma susijusias su tyrimais, posėdžiais, informavimo ir skelbimo veiksmais, ir visas kitas techninės ir administracinės pagalbos išlaidas, kurias Komisija gali patirti valdydama GMES programą.

11 straipsnis

GMES komitetas

1. Komisijai padeda komitetas (toliau – GMES komitetas).

1a. Gali posėdžiauti specialios GMES komiteto grupės, kad būtų sprendžiami konkretūs

¹ OL L 357, 2002 12 31, p. 1.

klausimai, pavyzdžiui, su saugumu susiję klausimai (Saugumo taryba).

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomi **5 straipsnyje nurodyta reguliavimo procedūra ir** Sprendimo 1999/468/EB 7 straipsnis, atsižvelgiant į jo 8 straipsnį.
3. Jei yra nuoroda į šią dalį, **taikoma** Sprendimo 1999/468/EB 4 ir 7 **straipsniuose nurodyta valdymo procedūra**, atsižvelgiant į jo 8 straipsnį.

Sprendimo 1999/468/EB 4 straipsnio 3 dalyje nurodytas laikotarpis yra du mėnesiai.

- 3a. **Jei yra nuoroda į šią dalį, taikoma Sprendimo 1999/468/EB 3 ir 7 straipsniuose nurodyta patariamoji procedūra, atsižvelgiant į jo 8 straipsnį.**

Sprendimo 1999/468/EB 4 straipsnio 3 dalyje nurodytas laikotarpis yra du mėnesiai.

11a straipsnis

Naudotojų forumas

1. **Kaip speciali institucija įsteigiamas naudotojų forumas. Jis pataria Komisijai nustatant ir įteisinant naudotojų poreikius ir koordinuojant GMES programą su jos viešaisiais naudotojais.**
2. **Naudotojų forumui pirmininkauja Komisija. Jį sudaro GMES viešojo sektoriaus naudotojai, kuriuos skiria valstybės narės.**
3. **Komisija suteikia sekretoriatą Naudotojų forumui.**
4. **Naudotojų forumas priima savo darbo tvarkos taisykles.**
5. **GMES komitetui teikiama išsami informacija apie Naudotojų forumo patarimus įgyvendinant GMES programą.**

12 straipsnis

Europos Sąjungos finansinių interesų apsauga

1. Komisija užtikrina, kad, įgyvendinant pagal šį reglamentą finansuojamus veiksmus, **Europos Sąjungos** finansiniai interesai būtų apsaugoti taikant sukčiavimo, korupcijos ir bet kokios kitos neteisėtos veiklos prevencijos priemones, vykdant veiksmingus patikrinimus ir susigrąžinant nepagrįstai išmokėtas sumas, o nustačius pažeidimus – taikant veiksmingas, proporcingas ir atgrasančias sankcijas pagal Reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 2988/95, Reglamentą (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 ir Reglamentą (EB) Nr. 1073/1999.
2. Pagal šį reglamentą finansuojamiems **Europos Sąjungos** veiksams taikoma

Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 1 straipsnio 2 dalyje apibrėžta „pažeidimo“ sąvoka, pagal kurią pažeidimas yra bet kuris *Europos Sąjungos* teisės nuostatos pažeidimas arba bet kuris sutartinio įsipareigojimo nevykdymas, kylantis dėl ekonominio subjekto veiksmo arba neveikimo, dėl kurio nepagrįstomis išlaidomis yra arba būtų padaryta žalos *Europos Sąjungos* bendrajam biudžetui.

3. Pagal šį reglamentą sudarytuose susitarimuose, įskaitant susitarimus su dalyvaujančiomis trečiosiomis šalimis ir tarptautinėmis organizacijomis, numatyta, kad Komisija ar bet koks jos įgaliotas atstovas atlieka priežiūrą ir finansų kontrolę, o Audito Rūmai atlieka auditą, prireikus – auditą vietoje.

13 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną nuo jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas

PRIEDAS

GMES pradinių praktinių veiksmų 2011–2013 m. tikslai

3 straipsnio 1 dalyje nurodyti veiksmai padeda siekti šių tikslų:

- (1) reagavimo į ekstremalias situacijas paslaugos, grindžiamos Europoje vykdoma veikla, siekiant užtikrinti, kad Žemės stebėjimo duomenys ir išvestiniai produktai būtų pateikti subjektams, į ekstremalias situacijas reaguojantiems tarptautiniu, Europos, nacionaliniu ir regioniniu lygmenimis į įvairių tipų nelaimes, įskaitant meteorologinius pavojus (štrmus, gaisrus ir potvynius), geofizinius pavojus (žemės drebėjimus, cunamius, ugnikalnių išsiveržimus ir nuošliaužas), žmogaus sąmoningai ir atsitiktinai sukeltas ir kitas humanitarines katastrofas. Kadangi dėl klimato kaitos ekstremalių situacijų gali daugėti, GMES reagavimas į ekstremalias situacijas būtų svarbi parama prisitaikymo prie klimato kaitos priemonėms šioje srityje kaip dalis prevencijos, parengties, reagavimo ir atstatymo priemonių Europoje;
- (2) žemės paviršiaus stebėsenos paslaugos siekiant užtikrinti, kad Žemės stebėjimo duomenys ir išvestiniai produktai būtų prieinami ir naudingi Europos, nacionalinėms, regioninėms *ir tarptautinėms* valdžios institucijoms, atsakingomis už *pasaulio ir vietos* aplinkos – biologinės įvairovės, dirvožemio, vandens, miškų ir nacionalinių išteklių – stebėseną, taip pat aplinkos politikos įgyvendinimą, geografinės informacijos rinkimą, žemės ūkį, energetiką, miestų planavimą, infrastruktūrą ir transportą. Žemės paviršiaus stebėsenos paslaugos apims klimato kaitos kintamųjų stebėseną;
 - (2a) *Jūros stebėsenos paslaugos skirtos teikti informaciją apie pasaulio vandenynų ir Europos regioninių sričių fizinę vandenynų ir jūrų ekosistemų būklę. GMES jūrų paslaugų taikymo sritis apima jūrų saugumą, jūros aplinką ir pakrančių regionus, jūros išteklius bei sezoninę meteorologinę prognozę ir klimato stebėseną;*
 - (2b) *Atmosferos aplinkosaugos paslaugos skirtos užtikrinti oro kokybės stebėseną Europos mastu bei atmosferos cheminę sudėtį pasaulio mastu. Jas pasitelkiant visų pirma teikiama informacija apie oro kokybės stebėsenos sistemas vietos ir nacionaliniu lygmenimis ir turėtų būti prisidedama prie atmosferos cheminių savybių su klimatu susijusių kintamųjų duomenų stebėsenos;*
 - (2c) *Teikiant saugumo paslaugas bus teikiama naudinga informacija, kuri padės įveikti sunkumus, su kuriais Europa susiduria saugumo srityje, ypač sienų kontrolės, jūrų priežiūros ir paramos ES išorės veiksams srityse.*
 - (2d) *Klimato kaitos stebėseną turėtų sudaryti galimybes prisitaikyti prie jos padarinių ir juos sušvelninti. Ypač ji turėtų prisidėti renkant esminius su klimatu susijusių kintamųjų duomenis, atliekant klimato analizę ir prognozę dėl atitinkamo prisitaikymo ir švelninimo priemonių masto bei teikiant tam tikras paslaugas;*
- (3) priemonės padėti naudotojams įsisavinti paslaugas, įskaitant techninių sąveikos priemonių, pritaikytų specifinei naudotojų aplinkai, diegimą, mokymą, komunikaciją ir į

naudotojus orientuotų paslaugų sektoriaus vystymą;

- (4) prieiga prie duomenų ■ siekiant užtikrinti, kad Žemės stebėjimo duomenys, gauti iš plataus masto Europos misijų ir kito tipo *stebėsenos* infrastruktūros ■ būtų renkami ir pateikiami GMES tikslų įgyvendinimui ■ ;
- (4a) ***in-situ komponentas turėtų padėti užtikrinti in situ duomenų rinkimo ir su GMES paslaugomis susijusios in-situ prieigos prie duomenų koordinavimą;***
- (5) GMES pradiniai praktiniai veiksmai siekiant užtikrinti GMES kosmoso komponento, kurį sudaro kosmose esanti Žemės stebėjimo infrastruktūra ir kuriuo siekiama užtikrinti Žemės sistemų (apima sausumos paviršius, atmosferą ir vandenynus) stebėjimą, priemonių vykdymą **ir plėtrą. GMES pradiniai praktiniai veiksmai remiasi** esama ar planuojama nacionaline ir Europos kosmoso infrastruktūra ir pagal GMES kosmoso komponento programą sukurta kosmoso infrastruktūra.

AIŠKINAMOJI DALIS

Žemės stebėjimo iniciatyva GMES yra Europos Sąjungos ateičiai svarbus projektas. Vykdamas GMES, kaip ir palydovinės navigacijos programos „Galileo“ atveju, bus sukurta Sąjungai priklausanti infrastruktūra, kuri sudarys sąlygas geresniam aplinkos valdymui ir piliečių saugumo didinimui. Priešingai nei programa „Galileo“, GMES nuo pat pradžių finansuojama naudojant viešojo sektoriaus lėšas. Viešieji pirkimai turi būti įprasta programos finansavimo procedūra. Pranešėjas supranta, kad vykdamas GMES programą reikės daug lėšų ir finansinės perspektyvos po 2014 m. laikotarpiu, pasibaigus pradiniam praktinės veiklos etapui, tačiau mano, kad šios lėšos yra pateisinamos dėl didžiulės projekto naudos visuomenei.

Apgalvota finansavimo koncepcija yra būtina GMES vykdymui ir duomenų bei paslaugų teikimui bei jų naudojimui. Labai svarbu užtikrinti, kad pradiniam praktinės veiklos vykdymo etape ir pasibaigus šiam etapui būtų skirta pakankamai lėšų tinkamu metu, kad duomenimis ir teikiamomis paslaugomis būtų galima naudotis nuolatos ir patikimai. Būtų gerai, jei Komisijos pasiūlyme pradinių praktinių veiksmų etapui numatytos lėšos būtų padidintos, nes taip jau šiame etape būtų galima numatyti įsipareigojimų asignavimus papildomoms kosmoso komponento sritims. Taptų įmanoma sudaryti sutartis ir užtikrinti ilgalaikius finansinius planus. Tai ypač svarbu B serijos kontrolinių palydovų pradiniam etapui ir svarbių C serijos kontrolinių palydovų dalių įsigijimui, nes taip galima būtų užtikrinti ne tik B serijos pradžia, bet ir vienodą palydovų konstrukciją. Kadangi kalbama apie lėšas, kurios šiaip ar taip turi būti surastos, išlaidos nebūtų didinamos, bet būtų anksčiau veiksmingai panaudojami finansai ir lėšos. Taip būtų išvengta didesnių mokesčių mokėtojų išlaidų ateinančiu finansavimo laikotarpiu.

Visi ES piliečiai ir įmonės turi galėti nemokamai naudotis duomenimis ir paslaugomis, kurios teikiamos vykdamas GMES, kad būtų vystoma papildoma rinka, ypač veikiant mažoms ir vidutinėms įmonėms. Be aplinkos ir saugumo aspektų GMES tikslas taip pat yra pažangos ir naujovių skatinimas. Atvira prieiga turėtų būti įmanoma taip pat ir įmonėms už ES ribų, su sąlyga, kad taikant abipusiškumo principą ir ES privatūs asmenys bei įmonės turėtų galimybę naudotis ne Europos šalių duomenimis.

Europos Komisija vykdys vadybininkės funkcijas ir perims atsakomybę už bendrą projekto koordinavimą. Už techninį įgyvendinimą atsakinga Europos kosmoso agentūra (EKA), kuri turi atitinkamų žinių. Sudarius susitarimą dėl įgaliojimų perdavimo EKA turėtų būti pavesta techniškai įgyvendinti kosmoso komponentą. Sudarius susitarimą dėl įgaliojimų perdavimo aiškiau nustatomas atskaitingumas ir užtikrinamas didesnis skaidrumas.

Pasiūlymo dėl reglamento tikslai, išdėstyti priede, yra esminė reglamento dalis. Todėl pranešėjas mano, kad jie turėtų būti keičiami ne taikant komitologijos procedūrą, o įprastos teisėkūros procedūros metu. Kadangi čia aptariamos srities mastas yra didelis ir daromas poveikis biudžetui, Parlamentas neturėtų atsakyti savo kaip priežiūros institucijos vaidmens. Be to, 2009 m. gruodžio 1 d. įsigaliojus Lisabonos sutarčiai komitologijos procedūra turi būti patikslinta. Dėl to gali kilti vėlavimo problemų, kurios nėra naudingos projektui.

17.3.2010

BIUDŽETO KOMITETO NUOMONĖ

pateikta Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komitetui

dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Europos Žemės stebėjimo programos (GMES) ir jos pradinių praktinių veiksmų 2011–2013 m.
(COM(2009)0223 – C7-0037/2009 – 2009/0070(COD))

Nuomonės referentas: Damien Abad

TRUMPAS PAGRINDIMAS

Kadangi įsigaliojo Lisabonos sutartis ir nustatytas naujas kosmoso politikos teisinis pagrindas, be to, atsižvelgiant į naujosios Komisijos politinius prioritetus, kuriuos Europos Parlamentui nurodė Komisijos Pirmininkas J. M. Barroso, kosmoso politika – viena iš Europos Sąjungos ateičiai svarbiausių sričių.

Politiniu požiūriu GMES programa Europos Sąjungai suteikia tris galimybes.

Pirmiausia, ji gali būti siekio parengti tikrą ES pramonės politiką, paremtą konkrečiais projektais, pavyzdys. GMES parodo galimą ES pridėtinę vertę valdant plataus pasaulinio užmojo projektus, kurių tikslas – paversti Sąjungą viena iš kosmoso pramonės lyderių.

Be to, kadangi GMES yra savanorišku dalyvavimu pagrįstos pramonės politikos simbolis, ji gali ES piliečiams duoti apčiuopiamos naudos, susijusios su užimtumu, įgūdžiais, saugumu ir aplinkos sauga. Ji taip pat visiškai atitinka 2020 m. Europos Sąjungos strategiją ir po Kopenhagos susitikimo vykdomą veiklą.

Be to, programa turės teigiamą papildomą poveikį kitiems ekonomikos sektoriams, pvz., paslaugų sektoriui, nes daugeliui mažų ir vidutinių įmonių atsiras galimybių patekti į rinką.

Programos finansavimo klausimas, kuris itin svarbus siekiant užtikrinti jos stabilumą ir nuolatinę veiklą, turi būti nagrinėjamas toliau nurodytais dviem aspektais.

1) Trumpos trukmės laikotarpiu reikia užtikrinti programos įgyvendinimo pradžia

Pasiūlyme dėl reglamento numatyta parengti teisinį pagrindą Parlamento iniciatyva nustatytą

parengiamųjų veiksmų tęstinumui užtikrinti. Taigi nuomonės referentas mano, kad artimiausio laikotarpio pagrindinis tikslas – užtikrinti bent minimalų finansavimą programos praktinės veiklos etapo pradžiai.

Derėtų priminti, kad GMES programa jau dešimt metų vykdoma kaip Septintosios bendrosios mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros programos dalis ir 2007–2013 m. laikotarpiui jos finansavimui skirta 1,2 mlrd. eurų. Tuo tarpu Europos kosmoso agentūra prie programos vystymo prisideda skirdama jai 1,6 mlrd. eurų. Kadangi 2011 m. baigiasi parengiamasis etapas (daugeliui programos komponentų), siekiant užtikrinti praktinės veiklos etapo įgyvendinimą reikia rasti kitą finansavimo iš ES biudžeto šaltinį. Šiuo tikslu Komisija siūlo tam tikroms programos praktinės veiklos užduotims (be kita ko, GMES paslaugų, valdomų privačių struktūrų, finansavimui, kai kuriai A kontrolinių palydovų veiklai ir paslaugoms būtinų duomenų įsigijimui) numatyti papildomą (neskaitant BP7) 107 mln. eurų paketą.

Tačiau šis antrasis etapas neįtrauktas į 2007–2013 m. daugiamečių finansinės programos finansinį programavimą ir finansavimo šaltinius reikės nuodugniau apsvarstyti.

Komisija savo pasiūlyme nurodo, kad reglamento įgyvendinimui „reikės pakeisti atitinkamos finansinės programos išlaidų kategorijos programavimą“. Jei asignavimų, ypač nepanaudotų asignavimų, perkėlimas atrodo neišvengiamas, turime sukurti sąlygas papildomam finansavimui užtikrinti. Be to, Komisijos vertinimu, 1a išlaidų pakategorės marža aptariamam laikotarpiui bus labai nedidelė. Nors 2011 m., regis, neturėtų kilti ypatingų sunkumų, kitaip bus 2012 m. ir 2013 m. Iš tiesų įsipareigojimų asignavimai turėtų padidėti atitinkamai 41 mln. ir 56 mln. eurų, o tai ženkli našta ir taip per daug apkrautai išlaidų kategorijai.

Be to, svarbu aiškiai nustatyti nepatenkintus poreikius, ypač susijusius su programos kosminiu komponentu, kurie nenurodyti Komisijos pasiūlymuose dėl finansavimo ir kurių sąnaudos gali padidėti, jei sprendimai nebus priimti tinkamu laiku. Be kita ko, tai taikytina likusiai A kontrolinių palydovų veiklai (EKA vertinimu – 30 mln. eurų), B kontrolinių palydovų paleidimui (165 mln. eurų) ir pasirengimui įsigyti C kontrolinius palydovus (140 mln. eurų).

2) Vidutinės ir ilgos trukmės laikotarpiu reikia nustatyti biudžeto strategija, taikoma programai po 2013 m.

Tikimasi, kad visiškai parengtą GMES programą bus galima įgyvendinti kitos daugiamečių finansinės perspektyvos laikotarpiu (taigi joje programai bus skirta atskira biudžeto eilutė). Regis, yra visuotinis sutarimas, kad programos finansavimo poreikiai viršija šiuo metu skiriamų asignavimų dydį. Būtų naudingiau iš naujo išnagrinėti lėšų poreikį pasinaudojant trimis svarbiais 2010 m. įvykiais: ES 2020 m. strategijos svarstymu, BP7 laikotarpio vidurio peržiūra, daugiamečių finansinės programos laikotarpio vidurio peržiūra, be kita ko, svarstant Lisabonos sutartyje numatytų naujų politikos krypčių finansavimą. Kitos svarbios priemonės – taikyti lankstumo priemonę ir TIS 37 straipsnyje numatytą lanksčią teisėkūrą.

Nuomonės referentas nori pabrėžti vidutinės ir ilgos trukmės laikotarpių sąsają. Iš tiesų stabilus finansavimo strategija, skirta 2014–2020 m. laikotarpiui, didele dalimi priklauso nuo sprendimų dėl 2011–2013 m. laikotarpio. Šiame pasiūlyme numatyti visi elementai, būtini ES programai įsteigti: tikslai, valdymas, finansavimas, trečiųjų valstybių dalyvavimas.

Šioje strategijoje turėtų būti numatyti šie aspektai: infrastruktūrų savininkai ir duomenų valdymo politika, GMES kosminės infrastruktūros įsigijimo politika, tarptautinio bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis politika, valstybių narių įsipareigojimas vykdyti atitinkamas užduotis.

Nors Komisijos ir EKA bendradarbiavimas mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros laikotarpiu buvo veiksmingas, praktinės veiklos etape būtinos platesnės konsultacijos. Dėl šios priežasties Partnerių tarybos, kurios įgaliojimai papildomi pasiūlyme dėl reglamento numatyto GMES komiteto funkcijas, įsteigimas yra tinkamas sprendimas siekiant užtikrinti bendrą programos valdymo nuoseklumą ir parengti keliais lygmenimis suderintą biudžeto strategiją.

Taigi, siekiant išnaudoti GMES programos galimybes, papildomų lėšų, regis, tegalima skirti atliekant daugiametės finansinės programos peržiūrą, o tam reikalingas nuoširdus Komisijos ir valstybių narių angažuotumas. Biudžeto komitetas ragina Komisiją pateikti šių klausimų svarbą atitinkančius pasiūlymus atliekant plataus užmojo daugiametės finansinės programos laikotarpio vidurio peržiūrą, kuri numatyta prie 2006 m. gegužės 17 d. TIS pridėtoje Deklaracijoje Nr. 1.

PAKEITIMAI

Biudžeto komitetas ragina atsakingą Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komitetą į savo pranešimą įtraukti šiuos pakeitimus:

Pakeitimas 1

Pasiūlymas dėl reglamento 15 a konstatuojamoji dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

15a) Mano, kad teisės akto pasiūlyme nurodytas finansinis paketas dera su 2007–2013 m. finansinės programos 1a išlaidų pakategorės viršutine riba, tačiau 2011–2013 m. 1a išlaidų kategorijos marža yra labai nedidelė; pabrėžia, kad dėl metinių sumų bus sprendžiama kasmetės biudžeto sudarymo procedūros metu, atsižvelgiant į 2006 m. gegužės 17 d. Tarpinstitucinio susitarimo 37 punktą. Atkreipia dėmesį į tai, kad reikia rasti pakankamai lėšų pagal Lisabonos sutartį numatyto naujoms ES kompetencijoms, pavyzdžiui, kosmoso

politikai, finansuoti; turėtų būti užtikrintos būtinos lėšos GMES programoms ir ypač jos kosmoso komponentui finansuoti; iki pirmojo pusmečio pabaigos Komisija naudodama visas prieinamas pagal 2006 m. gegužės 17 d. TIS, ypač pagal jos 21–23 punktus, numatytas priemones ir atlikdama dabartinės daugiametės finansinės programos laikotarpio vidurio peržiūrą turėtų pateikti laikotarpio vidurio GMES finansavimo strategiją kartu su konkrečiais jos koregavimo ir persvarstymo pasiūlymais. Iki 2010 m. gruodžio 31 d. Komisija taip pat turėtų pateikti ilgalaikę finansavimo strategiją būsimam daugiametės finansinės programos laikotarpiui.

Pakeitimas 2

Pasiūlymas dėl reglamento 16 konstatuojamoji dalis

Komisijos siūlomas tekstas

16) Visai GMES pradinių praktinių veiksmų trukmei reikėtų numatyti orientacinio 107 mln. EUR dydžio finansinį paketą, kaip numatyta 2006 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinio susitarimo dėl biudžetinės drausmės ir patikimo finansų valdymo 37 punkte. Yra numatyta, kad šis finansinis paketas bus papildomas **43 milijonais EUR** iš kosmoso temai pagal Septintąją bendrąją programą skirtų lėšų su GMES pradiniais praktiniais veiksmais susijusiems moksliniams tyrimams finansuoti.

Pakeitimas

16) Visai GMES pradinių praktinių veiksmų trukmei reikėtų numatyti orientacinio 107 mln. EUR dydžio finansinį paketą, kaip numatyta 2006 m. gegužės 17 d. Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos tarpinstitucinio susitarimo dėl biudžetinės drausmės ir patikimo finansų valdymo 37 punkte. Yra numatyta, kad šis finansinis paketas bus papildomas **209 000 000 EUR** iš kosmoso temai pagal Septintąją bendrąją programą skirtų lėšų su GMES pradiniais praktiniais veiksmais susijusiems moksliniams tyrimams finansuoti. **Šie du finansavimo šaltiniai turėtų būti valdomi darniai, kad būtų užtikrinama, jog diegiant GMES paslaugas iš tiesų būtų daroma pažanga. Pagal Septintąją bendrąją programą skiriamos lėšos turėtų būti naudojamos visapusiškai laikantis Bendrojoje**

programoje nustatytų tikslų ir kriterijų.

Pagrindimas

Svarbu nurodyti visą finansinį paketą, kuris pagal BP7 numatytas GMES, t. y. 43 mln. eurų, kurie turėtų būti perkelti iš kosmoso teminės srities, ir 166 mln. eurų, kurie jau numatyti pagal Bendrosios programos biudžeto eilutę, skirtą GMES. Be to, regis derėtų pabrėžti šių dviejų biudžeto paketų suderinto valdymo svarbą.

Pakeitimas 3

**Pasiūlymas dėl reglamento
16 a konstatuojamoji dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

16a) Rengdama finansinį planavimą Komisija turėtų pasirūpinti, kad būtų užtikrintas GMES pradinių praktinių veiksmų (2011–2013 m.) vykdymo laikotarpiu ir šiam laikotarpiui pasibaigus teikiamų duomenų testinumas ir kad paslaugomis būtų galima naudotis nuolatos ir be apribojimų.

Pagrindimas

Tikrai reikėtų vengti aplinkybių, kurioms esant būtų nutrauktas duomenų teikimas, kad šių duomenų naudotojams būtų užtikrinamas paslaugų teikimo patikimumas.

Pakeitimas 4

**Pasiūlymas dėl reglamento
19 a konstatuojamoji dalis (nauja)**

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

19a) Komisija turėtų pateikti vidutinės ir ilgos trukmės laikotarpio strategiją, kurioje numatomas GMES, be kita ko, jos kosminio komponento (likusios A kontrolinių palydovų veiklos, B kontrolinių palydovų paleidimo ir pasirengimo įsigyti C kontrolinius palydovus), finansavimas. Strategijoje turėtų būti išnagrinėtos ir įvertintos visos

GMES finansavimo galimybės. Komisija prieš pateikdama galutinę strategiją turi konsultuotis su Partnerių taryba.

Pagrindimas

Būtina įvertinti lėšas, kurias 2007–2013 m. finansinės programos laikotarpiu ir jai pasibaigus galima skirti GMES, taip pat pasitarus su Partnerių taryba numatyti ilgalaikę strategiją. Taip pat svarbu nustatyti nepatenkintus poreikius, ypač susijusius su kosminiu komponentu, pvz., nurodytus komunikate COM(2009)0589 „Pasaulinė aplinkos ir saugumo stebėsenos sistema. Su kosmine infrastruktūra susiję uždaviniai ir tolesni veiksmai“ ir neįtrauktus į Komisijos pasiūlymus dėl finansavimo.

Pakeitimas 5

Pasiūlymas dėl reglamento 4 straipsnio 2 a dalis (nauja)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

2a. Komisijai padeda Partnerių taryba.

Partnerių taryba yra pagrindinė valstybių narių ir Komisijos veiklos derinimo institucija. Ji papildo 11 straipsnyje nurodyto GMES komiteto funkcijas ir užtikrina bendrą GMES programos nuoseklumą.

Stebėtojų teisėmis gali būti pakviesti kiti kompetentingi veikėjai.

Partnerių taryba įpareigota vykdyti, be kita ko, šias užduotis:

– nustatyti bendrą GMES sistemą ir užtikrinti jos raidą,

– atsižvelgti į partnerių indėlį, kad būtų galima pasinaudoti jų duomenimis, produktais ar infrastruktūromis,

– padėti Komisijai parengti 9a straipsnyje nurodytą vidutinės ir ilgos trukmės laikotarpio GMES finansavimo strategiją,

Partnerių taryba priima savo darbo tvarkos taisykles.

Pagrindimas

GMES komiteto vaidmuo, numatytas pasiūlymo dėl reglamento 11 straipsnyje, apsiriboja GMES pradinių veiksmų biudžeto įgyvendinimu. Derėtų sukurti nuolatinį koordinavimo forumą, kuriame, be kita ko, dalyvautų Europos Komisijos ir valstybių narių aukšto lygio atstovai. Tinkamas GMES veikimas priklauso nuo aiškios valdymo struktūros, aiškiai nustatytos vidutinės ir ilgos trukmės laikotarpio strategijos ir gero visų suinteresuotų subjektų bendradarbiavimo.

Pakeitimas 6

Pasiūlymas dėl reglamento 5 straipsnio 2 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

2. Bendrijos subsidijos gali būti teikiamos specialiomis formomis, įskaitant bendruosius partnerystės susitarimus, veiklos *bendras* finansavimą ar veiklos subsidijas. Bendrų Europos interesų tikslų siekiančioms įstaigoms veiklos subsidijoms negali būti taikomos finansinio reglamento nuostatos dėl laipsniško finansavimo mažinimo. Subsidijoms nustatoma maksimali bendro finansavimo dalis 11 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka.

Pakeitimas

2. Įgyvendinant GMES programą pirmenybė turėtų būti teikiama viešųjų pirkimų finansinei priemonei. Jei tai pagrįsta, Bendrijos subsidijos gali būti teikiamos specialiomis formomis, įskaitant bendruosius partnerystės susitarimus, veiklos *bendrą* finansavimą ar veiklos subsidijas. Bendrų Europos interesų tikslų siekiančioms įstaigoms veiklos subsidijoms negali būti taikomos finansinio reglamento nuostatos dėl laipsniško finansavimo mažinimo. Subsidijoms nustatoma maksimali bendro finansavimo dalis 11 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka.

Pagrindimas

Viešieji pirkimai turėtų būti įprasta finansavimo procedūra. Kai tai yra pateisinama, finansavimas turėtų būti teikiamas subsidijų forma viešojo konkurso tvarka.

Pakeitimas 7

Pasiūlymas dėl reglamento 9 a straipsnis (naujas)

Komisijos siūlomas tekstas

Pakeitimas

9a straipsnis

**Iki 2010 m. pirmojo pusmečio pabaigos
Komisija, atlikdama daugiametės**

finansinės programos laikotarpio vidurio peržiūrą, ją koreguodama bei persvarstydama, pateikia pasiūlymą dėl tolesnio GMES programos, ypač jos kosmoso komponento, finansavimo.

Be to, Komisija, pasikonsultavusi su Partnerių taryba, iki 2010 m. gruodžio 31 d. parengia ilgalaikę GMES programos finansavimo strategiją kitam daugiametėms finansinės programos laikotarpiui.

PROCEDŪRA

Pavadinimas	Europos Žemės stebėjimo programa (GMES) (2011–2013 m.)
Nuorodos	COM(2009)0223 – C7-0037/2009 – 2009/0070(COD)
Atsakingas komitetas	ITRE
Nuomonę pateikė Paskelbimo plenariniame posėdyje data	BUDG 14.7.2009
Nuomonės referentas Paskyrimo data	Damien Abad 21.10.2009
Priėmimo data	17.3.2010
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 32 –: 1 0: 0
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Damien Abad, Alexander Alvaro, Francesca Balzani, Reimer Böge, Andrea Cozzolino, Jean-Luc Dehaene, Göran Färm, José Manuel Fernandes, Eider Gardiazábal Rubial, Salvador Garriga Polledo, Jens Geier, Ivars Godmanis, Ingeborg Gräßle, Carl Haglund, Jutta Haug, Anne E. Jensen, Ivailo Kalfin, Sergej Kozlík, Alain Lamassoure, Vladimír Maňka, Barbara Matera, Nadezhda Neynsky, Miguel Portas, Vladimír Remek, Dominique Riquet, László Surján, Helga Trüpel, Daniël van der Stoep, Derek Vaughan, Angelika Werthmann
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavęs (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai)	Edit Herczog, Paul Rübig, Georgios Stavrakakis

24.2.2010

APLINKOS, VISUOMENĖS SVEIKATOS IR MAISTO SAUGOS KOMITETO NUOMONĖ

pateikta Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komitetui

dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Europos Žemės stebėjimo programos (GMES) ir jos pradinių praktinių veiksmų (2011–2013 m.) (COM(2009)0223 – C7-0037/2009 – 2009/0070(COD))

Nuomonės referentas: Vittorio Prodi

TRUMPAS PAGRINDIMAS

Reglamentas dėl Europos Žemės stebėjimo programos (GMES) ir jos pradinių veiksmų – tai paskutinė daugiamečių strategijos sudėtinė dalis, kuri rengiama siekiant sukurti savus Europos Žemės stebėjimo pajėgumus aplinkos ir saugumo srityse. Atsižvelgiant į naujausius duomenis, kuriuos gavus tapo akivaizdu, kad būtina dar atidžiau stebėti klimato kaitos padarinius, šis pasiūlymas tapo dar svarbesnis. Ankstesnių stebėjimų duomenys buvo arba nepakankamai išsamūs (atsižvelgiant į parametrus), arba šie duomenys buvo gaunami nepastoviai.

Siekiant šio tikslo, GMES sudaro trys pagrindiniai komponentai.

1. Kosmoso komponentas

Šį komponentą sudaro kosmoso stebėjimo infrastruktūra, kurią naudojant sudaromos sąlygos spręsti paslaugoms reikalingų duomenų klausimus, visų pirma naudojant konkrečius žemės, atmosferos ir okeanografinius parametrus. Šiuo komponentu siekiama sukurti ir įgyvendinti tam tikrą skaičių satelitų misijų, vadinamų kontroliniais palydovais (Sentinel). Šio komponento įgyvendinimą koordinuos Europos kosmoso agentūra (ESA).

2. *In situ* komponentas (įskaitant antžeminius nuotolinius stebėjimus)

Šio komponento pagrindas – tam tikras skaičius įrengimų ir priemonių, kurie valdomi ir eksploatuojami nacionaliniu, regioniniu ir tarpvyriausybinio lygiu.

3. Paslaugų komponentas

Šis komponentas užtikrins prieigą prie informacijos įvairiose teminėse srityse: prisitaikymo prie klimato kaitos ir jos švelninimo, saugumo, žemės paviršiaus, jūros aplinkos ir atmosferos

stebėsenos ir kt.

Pranešėjas palankiai vertina Komisijos pasiūlymą ir mano, kad tai svarbi priemonė siekiant patenkinti padidėjusius civilinės saugos poreikius, atsižvelgiant į pasaulinio klimato atšilimo padarinius aplinkai. Šis reglamentas – tai pradinė GMES programos praktinių veiksmų dalis ir juo bus mums sudaromos sąlygos rinkti tikslią informaciją apie žemės, jūros ir atmosferos pasikeitimus. Kai kurie išmatuojami rodikliai apims tokius veiksnius kaip vandenyno druskingumas arba biomasės drėgnumas ir jūros lygis. Be to, bus gaunama teigiamų rezultatų atsižvelgiant į mūsų pajėgumus užkirsti kelią didelėms nelaimėms, pavyzdžiui, naftos išsiliejimams, miškų gaisrams, potvyniams ir nuošliaužoms, ir jas valdyti. GMES taip pat yra pagrindinė taršos leidimų prekybos sistemos (ETS) valdymo ir teršalų išmetimo kontrolės sudėtinė dalis. Buvo būtina įvertinti pagal svarbą trijų programos komponentų finansines strategijas atsižvelgiant į tai, kad pagal finansavimo struktūrą numatoma, jog nacionalinės vyriausybės ir kiti vieši ir privatūs organai prisidės prie finansavimo, visų pirma prie in situ ir paslaugų komponentų finansavimo.

Kitas vertingas veiksnys yra tai, kad programa ekonominės krizės metu galbūt sudarys galimybes mažų ir vidutinių įmonių (MVI), ypač mokslinių tyrimų sektoriaus MVI, plėtrai. Be to, Europos pramonės įmonės nustato GMES standartus ir tai akivaizdžiai naudinga jų konkurencingumui pasaulio rinkose.

Atsižvelgiant į tarptautinį bendradarbiavimą reikėtų reglamente aiškiai paminėti GEOSS (globalią Žemės stebėjimo sistemų sistemą), kadangi GMES įgyvendinimui reikalingų lėšų dalis yra įnašas į šią pasaulinę stebėsenos sistemą, prie kurios ES oficialiai prisijungusi. Pranešėjas taip pat siūlo Komisijai, atsižvelgiant į ypatingą palydovinių technologijų svarbą, savo pasiūlyme pabrėžti kai kuriuos informacinių technologijų aspektus ir Europos aplinkos agentūros vaidmenį, ypač jos vykdomą naudotojų poreikių (valdžios institucijų) koordinavimą.

Rimtą susirūpinimą kelia kosmoso komponento finansavimo sistema: šis reglamentas apima tik 2011–2013 m. laikotarpio finansinius poreikius. Tačiau norint įvykdyti Europos kosmoso agentūros (ESA) įsipareigojimus paleisti kontrolinius palydovus (Sentinel) reikia tikslaus ir savalaikio pasirengimo, o faktiniam palydovų paleidimui, kuris planuojamas 2014–2017 m. laikotarpiu, reikalingos labai didelės išlaidos. Su šio laikotarpio finansinėmis perspektyvomis susiję sprendimai dar nepriimti. Taigi projektas patirs neapibrėžtumą pereinamuoju laikotarpiu (2014 m. sausio–gruodžio mėn.), per kurį lėšos nebus skiriamos, nors projekte dalyvaujančioms kosmoso srities tiekimo pramonės įmonėms reikės mokėti už teikiamas paslaugas. Pranešėjas ragina Komisiją ir Tarybą spręsti šį klausimą ir rasti tinkamą sprendimą.

PAKEITIMAI

Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komitetas ragina atsakingą Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komitetą į savo pranešimą įtraukti šiuos pakeitimus:

Pakeitimas 1

Pasiūlymas dėl reglamento 2 straipsnio 2 dalies a punktas

Komisijos siūlomas tekstas

(a) paslaugų, kuriomis užtikrinama prieiga prie informacijos šiose teminėse srityse, komponentas:

- žemės paviršiaus stebėsenos;
- ekstremalių situacijų valdymo;
- saugumo;
- **jūros aplinkos stebėsenos;**
- **atmosferos stebėsenos;**
- **prisitaikymo prie klimato kaitos ir jos švelninimo;**

Pakeitimas

(a) paslaugų, kuriomis užtikrinama prieiga prie informacijos šiose teminėse srityse, komponentas:

- **prisitaikymo prie klimato kaitos ir jos švelninimo;**
- žemės, **jūros aplinkos ir atmosferos** stebėsenos;
- ekstremalių situacijų valdymo;
- saugumo;

Pagrindimas

Klimato kaita ir jos padariniai turėtų būti išryškinti kaip svarbiausia sritis, į kurią turi būti nukreipta GMES veikla, taigi tam reikia kitokios formuluotės ir kitos vietos sąraše.

Pakeitimas 2

Pasiūlymas dėl reglamento 4 straipsnio 1 dalis

Komisijos siūlomas tekstas

1. Komisija užtikrina GMES programos veiksmų koordinavimą nacionaliniu, Bendrijos ir tarptautiniu lygmeniu.

Pakeitimas

Komisija užtikrina GMES programos veiksmų koordinavimą nacionaliniu, Bendrijos ir tarptautiniu lygmeniu, **pavyzdžiui, su globalios Žemės stebėjimo sistemų sistemos (GEOSS) veikla.**

Pagrindimas

Atsižvelgiant į Europos indėlį vykdant GMES programą reikia aiškiai paminėti GEOSS.

Pakeitimas 3

Pasiūlymas dėl reglamento 4 straipsnio 3 dalies 2 pastraipa

Komisijos siūlomas tekstas

Europos kosmoso agentūrai patikima įgyvendinti GMES kosmoso komponentą, prireikus remiantis Europos meteorologinių palydovų eksploatavimo organizacija (EUMETSAT).

Pakeitimas

Europos kosmoso agentūrai patikima įgyvendinti GMES kosmoso komponentą, prireikus remiantis Europos meteorologinių palydovų eksploatavimo organizacija (EUMETSAT), ***o Europos aplinkos agentūra (EEA) atlieka in situ komponento koordinatoriaus vaidmenį, apibendrina naudotojų poreikius ir prisideda prie paslaugų valdymo.***

Pagrindimas

Aptariant GMES įgyvendinimą reikia pabrėžti EEA vaidmenį.

PROCEDŪRA

Pavadinimas	Europos Žemės stebėjimo programa (GMES) (2011–2013 m.)
Nuorodos	COM(2009)0223 – C7-0037/2009 – 2009/0070(COD)
Atsakingas komitetas	ITRE
Nuomonę pateikė Paskelbimo plenariniame posėdyje data	ENVI 14.7.2009
Nuomonės referentas Paskyrimo data	Vittorio Prodi 9.9.2009
Svarstymas komitete	2.12.2009
Priėmimo data	23.2.2010
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 42 –: 0 0: 0
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	János Áder, Elena Oana Antonescu, Paolo Bartolozzi, Sandrine Bélier, Sergio Berlato, Milan Cabrnoch, Nessa Childers, Bas Eickhout, Edite Estrela, Elisabetta Gardini, Gerben-Jan Gerbrandy, Satu Hassi, Jolanta Emilia Hibner, Dan Jørgensen, Karin Kadenbach, Christa Klauß, Jo Leinen, Peter Liese, Kartika Tamara Liotard, Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė, Gilles Pargneaux, Antonyia Parvanova, Sirpa Pietikäinen, Mario Pirillo, Vittorio Prodi, Frédérique Ries, Oreste Rossi, Daciana Octavia Sârbu, Carl Schlyter, Horst Schnellhardt, Richard Seeber, Theodoros Skylakakis, Bogusław Sonik, Catherine Soullie, Salvatore Tatarella, Anja Weisgerber, Sabine Wils, Marina Yannakoudakis
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavęs (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai)	Jutta Haug, Veronica Lope Fontagné, Anna Záborská, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska

PROCEDŪRA

Pavadinimas	Europos Žemės stebėjimo programa (GMES) (2011–2013 m.)			
Nuorodos	COM(2009)0223 – C7-0037/2009 – 2009/0070(COD)			
Pateikimo Europos Parlamentui data	20.5.2009			
Atsakingas komitetas Paskelbimo plenariniame posėdyje data	ITRE 14.7.2009			
Nuomonę teikiantis (-ys) komitetas (-ai) Paskelbimo plenariniame posėdyje data	BUDG 14.7.2009	ENVI 14.7.2009	LIBE 14.7.2009	
Nuomonė nepareikšta Nutarimo data	LIBE 10.5.2010			
Pranešėjas(-ai) Paskyrimo data	Norbert Glante 16.9.2009			
Svarstymas komitete	28.9.2009	12.10.2009	2.12.2009	27.1.2010
	18.3.2010			
Priėmimo data	11.5.2010			
Galutinio balsavimo rezultatai	+: -: 0:	38 0 0		
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Jean-Pierre Audy, Jan Březina, Reinhard Bütikofer, Maria Da Graça Carvalho, Jorgo Chatzimarkakis, Pilar del Castillo Vera, Christian Ehler, Lena Ek, Ioan Enciu, Gaston Franco, Adam Gierek, Norbert Glante, Edit Herczog, Philippe Lamberts, Bogdan Kazimierz Marcinkiewicz, Judith A. Merkies, Miloslav Ransdorf, Herbert Reul, Teresa Riera Madurell, Paul Rübig, Amalia Sartori, Patrizia Toia, Evžen Tošenovský, Ioannis A. Tsoukalas, Marita Ulvskog, Vladimir Urutchev			
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavęs (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai)	Lara Comi, António Fernando Correia De Campos, Rachida Dati, Marek Józef Gróbarczyk, Françoise Grossetête, Andrzej Grzyb, Satu Hassi, Jolanta Emilia Hibner, Mario Pirillo, Lambert van Nistelrooij, Hermann Winkler			
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavęs (-ę) pavaduojantis (-ys) narys (-iai) (187 straipsnio 2 dalis)	Catherine Bearder			